

Стразбур, 5 ноември 2021 година

КОНСУЛТАТИВЕН СОВЕТ НА ЕВРОПСКИ СУДИИ (КЕС)

Мислење бр. 24 (2021) на КЕС:

Еволуција на Судските совети

и нивната улога во независните и непристрасни судски системи

ДЕЛ А. Вовед и Мислење бр. 10 (2007) на КЕС

I. Вовед: делокруг на ова Мислење

1. Судството има суштинска улога како трета сила во една демократска правна држава¹. За да може да ја исполни својата улога во модерната држава и во сè повеќе меѓусебно поврзаната Европа, судството мора да биде организирано на начин на којшто се гарантира дека поединечните судии се слободни да одлучуваат за случаите со целосна независност, единствено обврзани со закон. Дури и појавата на надворешно влијание и притисок мора да се избегне за да може јавноста да верува дека судските одлуки се носат со таква независност².
2. Во една демократска правна држава, независното судство е нужност. Во многу, иако не сите земји членки, институцијата одговорна за одбрана на независноста на судството е Судскиот совет. Во 2007 година, КЕС го усвои своето Мислење бр. 10 (2007) за Судскиот совет во служба на општеството. Во Магна картата на судии³ и меѓународните стандарди развиени, на пример, од

¹ Види Мислење бр. 18 (2015) на КЕС.

² Суд на правдата на Европската Унија (СПЕУ), *C-83/19 и други*, 18.05.2021 година, ставови 196-197, 205, 207, 212, 231, 236.

³ КЕС „Magna Carta of Judges” (2010), став 13.

Венецијанската комисија⁴, исто така е истакната важноста на таквите Совети⁵. Оттогаш, некои земји членки ги воведоа или зајакнаа Судските совети⁶. Меѓутоа, развојот на настаните во последниве години, исто така, ги доведе во прашање принципите и стандардите изразени во овие документ⁷. Овие случувања ја истакнуваат важноста на реafirмирањето на принципите изразени во Мислењето бр. 10 и каде што е потребно, нивното дополнување во однос на неодамнешните политички настани коишто ги поткопуваат судските институции и судската пракса на европските судови⁸.

3. Сепак, дури и деталните правила утврдени во уставите и меѓународните стандарди сами по себе нема да бидат доволни за овие принципи да станат реалност и да се постигне независно и непристрасно судство коешто работи според високи професионални стандарди⁹. Судството и другите гранки на власта, политичарите, медиумите и граѓанското општество мора да работат заедно на долг рок за да ја зголемат професионалноста, транспарентноста и етиката во рамките на судството со цел правилата на хартија да се претворат во култура на почитување на независноста на судството¹⁰ во корист на општеството. Сите, не само судството, мора да бидат вклучени во заштитата на овие вредности како неопходна основа за една демократска правна држава. Судските совети мора да дадат свој придонес за да ја стекнат довербата на јавноста преку квалитетна работа што се врши на отчетен¹¹ и транспарентен начин во интерес на јавноста.
4. КЕС забележува од одговорите на прашалникот испратен до земјите членки како подготовка за ова Мислење дека постои голема разновидност меѓу земјите членки, не само во однос на организацијата на судството, туку и во однос на организациите наречени Судски совети. Ваквите Совети се разликуваат по својата организација, состав и одговорности. Некои Совети се одговорни и за судиите и за обвинителите, некои имаат овластувања коишто со избирањето и унапредувањето на судиите или со составот на судот, можат да имаат големо влијание врз судските одлуки. Другите одлуки на таквите Совети имаат само индиректен ефект, како што се

⁴ Венецијанска комисија, „Rule of Law Checklist E. 1 iv-ix; Report on the Independence of the Judicial System“, CDL-AD(2010)004 став 32; CDL-AD(2007)028, став 29.

⁵ Види ги научните трудови – „Special Issue on Councils for the Judicial the German Law Journal“ објавен во 2018 година, Jessica Walsh, „Judicial Councils and the Removal of Lower Court Judges in Argentina“, 2019 година; Guiseppe Ferrari, „Forthcoming in the International Journal for Court Administration“; Sanders/von Danwitz „German Law Journal“ 19(2018) 769.

⁶ ЕУ: Извештај за владеење на правото 2020, COM(2020) 580 конечна верзија на англиски јазик, стр. 8-10.

⁷ Види за случувањата во ЕУ: Извештај за владеење на правото 2020, COM(2020) 580 конечна верзија на англиски јазик, стр. 10-12; Биро на КЕС, Извештај за судската независност и непристрасност во земјите членки на Советот на Европа (2019), CCJE-BU(2020)3, ставови 20-24.

⁸ Види за овие настани во Извештајот на Генералниот секретар на Советот на Европа „The 2020 Report of the Secretary General of the Council of Europe 2021“ Поглавје 1; види од судската пракса на Европскиот суд за човекови права (ЕСЧП), *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal*, 06.11.2018 година, став 144; *Guðmundur Andri Ástráðsson v. Iceland* ([GC], бр. 26374/18, 01.12.2020 година; *Xero Flor w Polsce v. Poland*, 07.05.2021 година – 4907/18, ставови 243-251; од судската пракса на Судот на правдата на Европската Унија (СПЕУ), *ASdJP v. Tribunal de Contas* 27.02.2018 година – С 64/16, ставови 42-45; *European Commission v. Poland*, 24.06.2019 година – С 619/18, ставови 71-73; *A.K. v. Krajowa Rada Sadownicta*, 19.11.2019 година, - С 585/18, С-624/18, С-625/18, ставови 120-122. СПЕУ, *European Commission v. Poland*, 24.06.2019 година – С 619/18, ставови 74, 75; СПЕУ, *A.K. v. Krajowa Rada Sadownicta*, 19.11.2019 година, - С 585/18, С-624/18, С-625/18, ставови 123, 133-134; *VQ v. Land Hessen*, 09.07.2020 година – C2727/19, став 54; *Repubblika Il-Prim Ministru v. WY*, 20.04.2021 година – С-896/19; С-83/19 и други 18.05.2021 година.

⁹ Венецијанска комисија, „Urgent Interim Opinion on the draft new constitution“, 11 декември 2020 година, Бугарија, CDL-AD(2020)035 став 37.

¹⁰ Види Венецијанска комисија, „Urgent Interim Opinion on the draft new constitution“, 11 декември 2020 година, Бугарија, CDL-AD(2020)035 став 37; види исто така Holmøyvik/Sanders, „A Stress Test for Europe’s Judiciaries in: European Yearbook of Constitutional Law 2019“, 287-310.

¹¹ КЕС „Magna Carta of Judges“ (2010), став 13.

одлуките што се однесуваат на организацијата на судовите, вклучувајќи го одржувањето на судските згради, буџетот и ИКТ¹². КЕСЕС ја поздравува разликата меѓу земјите членки бидејќи ги одразува различните национални уставни, правни култури и истории и не сака да препорача конкретен модел на совет.

5. Ова Мислење се однесува на националните институции на земјите членки коишто се независни од извршната и законодавната власт или коишто се автономни и ја имаат крајната одговорност за поддршка на судството во независното спроведување на правдата. Ваквите институции во ова мислење се наведени како Судски совети¹³. Онаму каде што постои, Судскиот совет мора да биде организиран и составен на начин што ќе ги исполни горенаведените очекувања. Покрај тоа, тој мора да функционира како средство за заштита, поддршка и развој на улогата на судството и независноста на поединечните судии во однос на другите државни овластувања.
6. Ова Мислење е подготвено врз основа на претходните мислења на КЕСЕС, особено Мислење бр. 10 (2007), Магна картата на судии на КЕСЕС (2010) и релевантните инструменти на Советот на Европа, особено Европската повелба за Статутот за судии (1998) и Препораката на Комитетот на министри CM/Rec(2010)12 за судии: независност, ефикасност и одговорност. Работната група на КЕСЕС имаше голема корист од придонесите на г-ѓа Нурија Дијаз Абад (поранешен претседател на ЕМСС, Судски совет на Шпанија) и г-дин Кис Стерк (поранешен претседател на ЕМСС, поранешен член на Судскиот совет на Холандија) на заедничкиот семинар. Во Мислењето се земени предвид и одговорите на членовите на КЕСЕС на прашалникот за развојот на Судските совети и нивната улога во независните и непристрасни судски системи, резимето на овие одговори и прелиминарниот нацрт подготвен од научниот експерт од КЕСЕС назначен од страна на Советот на Европа, проф. д-р Ан Сандерс (Универзитет во Билефелд, Германија/Универзитет во Берген, Норвешка).

II. Мислење бр. 10 (2007) на КЕСЕС како појдовна точка

7. Ова Мислење го реafirмира и надополнува Мислењето бр. 10 (2007). Затоа, главните принципи препорачани во Мислењето бр. 10 (2007) се појдовна точка за ова Мислење и се цитирани во целост.
8. Оттука, во своето Мислење бр. 10 (2007) за Судскиот совет во служба на општеството, КЕСЕС препорачува:

„А. Општо:

а) важно е да се воспостави специфично тело, како што е Судскиот совет, на кое ќе му се довери заштитата на независноста на судиите, како клучен елемент во една држава раководена според владеењето на правото и на овој начин почитувајќи го принципот на раздвојување на власта;

б) Судскиот совет треба да ја заштитува независноста и на судскиот систем и на поединечните судии и во исто време да ја гарантира ефикасноста и квалитетот на правдата онака како што е дефинирано во Член 6 од ЕКЧП со цел да ја зајакне јавната доверба во правниот систем;

¹² Види Мислење бр. 10 (2010) на КЕСЕС, ставови 43-47.

¹³ Овој опис го користи ЕМСС: <https://www.ency.eu/index.php/>

в) Судскиот совет треба да биде заштитен од ризикот неговата автономија да е ограничена во корист на законодавната или извршната власт, преку негово споменување во текстот на Уставот или во негов еквивалент.

Б. За составот на Судскиот совет:

а) за да се избегне перцепцијата за сопствени интереси, самозаштитување и протекција и за да се одразат различните гледишта во самото општество, Судскиот совет треба да има мешан состав со значително мнозинство судии, дури и ако некои задачи треба да се резервирани за панел составен само од судии. Судскиот совет може исто така да биде составен исклучиво само од судии;

б) потенцијалните членови, било судии или не, треба да се наменуваат врз основа на нивната компетентност, искуство, разбирање на судскиот живот и културата на независност. Воедно, тие не треба да се активни политичари или членови на извршната или законодавната власт;

в) членовите судии треба да се избираат од страна на нивните колеги, без какво било мешање на политичките власти или судските хиерархии, со помош на методи кои гарантираат најширока претставеност на судството; доколку се применат директни избори при селекцијата, Судскиот совет треба да објави правила кои имаат за цел минимизирање на каква било закана за јавната доверба во правниот систем;

г) наменувањето на членовите кои не се судии, а се со или без правно искуство, треба да се довери на тела надвор од политиката; доколку сепак се избираат од страна на Собранието, тие не треба да бидат собраниски пратеници, тие треба да се изберат со помош на некој вид на значително мнозинство што бара значителна поддршка од опозицијата, и треба да се лица кои на составот на Судскиот совет му носат најшаренолика репрезентативност на општеството.

В. За функционирањето на Судскиот совет:

а) мандатот на членовите може да биде со полно работно време, но тогаш треба да се ограничи по број и времетраење за да се зачува контактот со судската практика; на членовите (судии и не-судии) треба да им се дадат гаранции за нивната независност и непристрасност;

б) Судскиот совет треба да раководи со сопствениот буџет и да се финансира на начин кој ќе му овозможи оптимално и независно функционирање;

в) некои одлуки на Судскиот совет треба да се образложени и извршени, но подложни на можност за судска жалба;

г) како клучен елемент на јавната доверба во правниот систем, Судскиот совет треба да делува транспарентно и да дава отчет за своите активности, особено преку периодични извештаи кои предлагаат какви мерки треба да се преземат за да се подобри функционирањето на правниот систем.

Г. За овластувањата на Судскиот совет:

а) Судскиот совет треба да извршува широк спектар задачи кои имаат за цел заштита и унапредување на независноста на судиите и на ефикасноста на правдата; воедно треба да осигури дека нема да се појави конфликт на интереси во Судскиот совет при неговото извршување на различните задачи;

б) Судскиот совет би требало по можност да е надлежен за изборот, наменувањето и унапредувањето на судиите; оваа задача треба да се извршува со апсолутна

независност од законодавната или извршната власт, како и со апсолутна транспарентност во поглед на критериумите за избор на судии;

в) Судските совети треба активно да се вклучени во оценувањето на квалитетот на правдата и во имплементацијата на техники кои ја осигуруваат ефикасноста на работата на судиите, но не треба себе си да се сметаат за и да се мешаат во работата на релевантното судско тело на кое му е доделена обврска за индивидуалното оценување на судиите;

г) на Судскиот совет можат да му се доделат етички прашања; освен тоа, Советот може да третира и оплаки на корисниците на судовите;

д) на Судскиот совет може да му се додели како обврска и организирањето и супервизирањето на обуката, но осмислувањето и имплементацијата на програмите за обука остануваат обврска на определен центар за обука, со кој Советот треба да соработува со цел гарантирање на квалитетот на иницијалната обука и стручното/професионалното усовршување;

ф) Судскиот совет може да има проширени финансиски надлежности за преговарање за и управување со буџетот доделен на Правдата како и надлежности во врска со администрирањето и управувањето со разновидните судови со цел подобрување на квалитетот на правдата;

е) Судскиот совет може исто така да биде соодветна агенција која ќе игра широка улога на полето на промовирањето и заштитата на имиџот на правдата;

ж) пред собраниската расправа, треба да се консултира Судскиот совет за сите нацрт закони кои најверојатно ќе имаат последици по судството, на пр. независноста на судството, или кои можат да ги ограничат гаранциите на граѓаните за пристап до правдата;

з) треба да се охрабри соработка со различните Судски совети на европско и меѓународно ниво.“

Дел Б. Дополнување и потврдување на Мислењето бр. (2007) на КЕС

I. Легитимитет и отчетност на Судскиот совет

9. Во некои земји членки, легитимитетот, функциите, составот и отчетноста на Судските совети се доведени во прашање, што доведе до промени во законите коишто ги погодија нивните овластувања, состав, надлежности и функции. Легитимитетот на сите Совети е од најголема важност во почитувањето на владеењето на правото. Затоа, КЕС сака да ги истакне своите извори. КЕС претходно објасни дека легитимитетот и отчетноста на судската власт мора да одат рака под рака¹⁴. КЕС прави разлика помеѓу два извора на легитимитет на овластувањата на судиите и на судството. *Формалниот* или *уставниот легитимитет* се создава со уставот на засегнатата земја членка и законското назначување на судиите¹⁵. *Функционалниот легитимитет* се заснова на довербата на јавноста создадена преку квалитетна работа, транспарентност и отчетност¹⁶. Овие два извора на легитимитет се релевантни и за Судските совети.

¹⁴ Види Мислење бр. 18 (2015) на КЕС, ставови 12-38.

¹⁵ Види Мислење бр. 18 (2015) на КЕС, ставови 13-15.

¹⁶ Види Мислење бр. 18 (2015) на КЕС, ставови 16-19.

1. Легитимитет, вклучувајќи правна основа и правни лекови

10. КЕС потврдува дека правната основа за Советот и неговите главни елементи треба да бидат регулирани во уставот¹⁷ како сигурна правна основа за неговата отчетност, независност и легитимитет¹⁸. Тие треба да ги вклучуваат составот и функциите на Советот; и сигурноста на мандатот на неговите членови, заедно со гаранцијата за неговата независност од законодавната и извршната власт¹⁹. Други детали може да бидат пропишани со закон.
11. Сепак, нејасните ветувања за независност на Советот дури и во уставот не се доволни. Секој Судски совет треба да има на располагање и ефективни правни лекови за да ја заштити својата автономија и да ја доведе во прашање законитоста на јавните акти што го засегаат него или судството. Дobar пример би било правото да се покрене постапка пред уставен суд или сличен орган. Ова го вклучува и статусот на Судскиот совет пред националните и меѓународните судови (вклучувајќи го и правото да поднесува – каде што е можно – поднесоци во својство на „пријател на судот“ (*amicus curiae*)).

2. Отчетност

12. Иако уставната регулатива обезбедува формален извор на легитимитет, тоа не е доволно, туку мора да се надополни со функционален легитимитет. Секој Судски совет и судство што го претставува мора да ја стекне довербата на јавноста и нејзината поддршка преку квалитетна, транспарентна работа и отчетност. Во време на конфликт со другите гранки на власта, поддршката на јавноста ќе зависи, барем во голема мера, од овој согледан легитимитет на Советот.
13. КЕС сака да потврди дека Судскиот совет, исто така, треба да игра улога во обезбедувањето судството да работи на транспарентен и одговорен начин²⁰. Покрај тоа, отчетноста на Судскиот совет сама по себе е важен извор на функционален легитимитет²¹. Колку повеќе овластувања и одговорности има еден Совет, толку е поважно тој да биде одговорен за остварувањето на тие овластувања.
14. КЕС прави разлика помеѓу *судската, казнената и објаснувачката отчетност* не само во однос на поединечните судии и судството како целина,²² туку и во однос на Судските совети.

а. Судска отчетност

15. Како и другите државни органи, ниту еден Судски совет не е над законот. Одредени одлуки на Советот влијаат врз правата заштитени со ЕКЧП; на пример, кога се носат одлуки во врска со кариерата на судиите, одлуките мора да бидат образложени и судиите мора да имаат право на жалба пред суд²³. Кога правната основа на одлуката на Советот се разгледува пред независен суд,

¹⁷ Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, став 11; Венецијанска комисија, Извештај за независноста на судскиот систем, CDL-AD(2010)004 став 22.

¹⁸ Види за формалниот легитимитет на судиите преку назначување, Мислење бр. 18 (2015) на КЕС ставови 14, 15.

¹⁹ Види „Report of the UN Special Rapporteur on the independence of judges and lawyers“ Diego García-Sayán (2 мај 2018 година), став 42 – достапно на https://digitallibrary.un.org/record/1637422/files/A_HRC_38_38-EN.pdf.

²⁰ Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, ставови 91-96.

²¹ Во Мислењето бр. 18 (2015) на КЕС, став 16, овој облик на легитимитет се нарекува „функционален легитимитет“.

²² Мислење бр. 18 (2015) на КЕС, ставови 26-33.

²³ Види ВК и ГД за човекови права на Советот на Европа, „Urgent Opinion in the draft law on amendments to certain legislative acts concerning the procedure for electing (appointing) members of the High Council of Justice (HCJ) and the activities of disciplinary inspectors of the HCJ (Draft law no. 5068)“ од 05.05.2021 година (CDL-PI(2021)004 (Украина) ставови 62, 75.

Советот се смета за одговорен (*судска отчетност*)²⁴. Посебно внимание треба да се посвети на независноста и непристрасноста на секој суд којшто ја разгледува основаноста на одлуките на Советот, вклучувајќи ја и независноста од самиот Совет²⁵.

б. Казнена отчетност

16. Членовите на Судскиот совет мора да ги исполнуваат највисоките етички стандарди и мора да одговараат за своите постапки преку соодветни средства. Тие не треба да бидат имуни од кривично гонење според кривичното право. Исто како и во однос на поединечните судии, кои може да сносат одговорност за своите постапки, таквата отчетност на Советот може да се нарече *казнена отчетност*²⁶. Сепак, КЕСЕ сака да нагласи дека таквите средства мора да се регулираат и применуваат на начин што нема да дозволи нивната злоупотреба да ја наруши независноста и функционирањето на Судскиот совет.
17. Судските совети мора да развијат стандарди за професионално и етичко однесување за судиите и несудските членови²⁷ и внатрешни процедури за идентификување на прекршувањата на тие стандарди. Членовите мора да постапуваат во согласност со тие стандарди и вредностите на независност, непристрасност и интегритет²⁸. Дисциплинската и кривичната одговорност на членовите е важен аспект на казнената отчетност. Мора да се почитуваат правата на членовите на правично судење, вклучувајќи го и правото на застапување. Одлуките донесени во овој контекст мора да бидат образложени и да подлежат на судска контрола.

в. Објаснувачка отчетност

18. Секој Судски совет мора да работи на транспарентен начин, да ги образложува своите одлуки и постапки и на тој начин да биде отчетен²⁹. Ова може да се нарече *објаснувачка отчетност*. Исто така, Советот мора да биде отворен за критички повратни информации и да биде подготвен за континуирано подобрување. Оваа форма на отчетност е од особено значење во дијалогот со другите гранки на државната власт и со претставниците на граѓанското општество.

II. Задачи, организација и состав на Судските совети

1. Задачи на Судскиот совет

19. КЕСЕ прифаќа дека не постои единствен модел за Судски совет. Сепак, секој Совет треба да има соодветни надлежности да ја брани независноста на судството и на поединечните судии³⁰, така што судиите се слободни да одлучуваат за случаите без

²⁴ Види Мислење бр. 18 (2015) на КЕСЕ, став 26.

²⁵ Види ЕСЧП *Volkov v. Ukraine* – 21722/11, став 130; *Denisov v. Ukraine* –76639/11- став 79.

²⁶ Види Мислење бр. 18 (2015) на КЕСЕ, став 33.

²⁷ За ваквите стандарди за судиите, види Мислење бр. 3 на КЕСЕ, ставови 8-50.

²⁸ Види за формирањето на Етички совет: ВК и ГД за човекови права на Советот на Европа, „Urgent Opinion in the draft law on amendments to certain legislative acts concerning the procedure for electing (appointing) members of the High Council of Justice (HCJ) and the activities of disciplinary inspectors of the HCJ (Draft law no. 5068)“ од 05.05.2021 година (CDL-PI(2021)004 (Украина) ставови 37-40.

²⁹ Види Мислење бр. 10 (2007) на КЕСЕ, став 95.

³⁰ Види Мислење бр. 10 (2007) на КЕСЕ, став 14.

непотребно влијание од надвор, но и внатре во самото судство³¹. Независноста на судиите бара посебна заштита од одлуки коишто влијаат врз донесувањето на судските одлуки, како што се изборот на судии, распределбата на предметите и дисциплинските постапки. Доколку има такви одговорности, Судскиот совет треба да се погрижи ваквите одлуки да се носат на начин што ќе ја штити и зајакнува независноста на судството.

20. ЕСЧП и СПЕУ одлучија дека назначувањето судии е од големо значење за независното судство³². КЕСЕС секогаш го зазема тој став³³. Затоа, изборот или препораката за назначување и унапредување на судиите врз основа на заслуги е клучна задача³⁴. Онаму каде што ова е одговорност на Судскиот совет, тоа мора да се врши независно и одговорно³⁵. Одлуките во врска со кариерата на судиите не смеат да се носат од лојалност кон политичарите или другите судии. Одлуките за избор и унапредување на судиите или за составот на судот имаат големо влијание врз идните судски одлуки. Оттука, мнозинството од оние кои носат одлуки или препораки треба да бидат судии. Сепак, КЕСЕС го поздравува фактот што несудските членови се вклучени во таквите одлуки како заштита од фаворизирањето и „клонирањето“ меѓу судиите.
21. За жал, многу судии во Европа сметаат дека одлуките за избор и унапредување на судиите не се засноваат само на заслуги³⁶. Затоа, од клучно значење е Советите да работат врз основа на етички правила и колку што е можно, конкретни објективни критериуми за назначување и унапредување и да го оценуваат секој кандидат во транспарентна постапка којашто ќе заврши со донесување образложена одлука. Судиите кои сметаат дека нивните права се занемарени мора да имаат право на судска заштита³⁷.
22. КЕСЕС сака да нагласи дека проверката („vetting“) на судиите е многу проблематична бидејќи може да се инструментализира и злоупотреби за елиминирање на политички „непожелните“ судии³⁸. Ако воопшто се врши во една земја членка, таквата проверка мора да биде преземена од независна институција. Судските совети треба да играат важна улога во заштитата на судската независност во овој процес.
23. КЕСЕС не ја исклучува можноста за проверка од страна на самиот Совет. Но, ова е последно средство; а таму каде што се применува, тоа треба да го направи независно тело.
24. КЕСЕС ја забележува зголемената важност на ИТ за иднината на судството и препорачува, онаму каде што постојат, Судските совети да имаат улога во оваа

³¹ СПЕУ, *ASdJP v. Tribunal de Contas* 27.02.2018 година – С 64/16, ставови 42-45; *European Commission v. Poland*, 24.06.2019 година – С 619/18, ставови 71-73; *A.K. v. Krajowa Rada Sadownicta*, 19.11.2019 година, - С 585/18, С-624/18, С-625/18, ставови 120-122.

³² ЕСЧП, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal*, 06.11. 2018 година, став 144; *Guðmundur Andri Ástráðsson v. Iceland* ([GC], бр. 26374/18, 01.12.2020 година; *Xero Flor w Polsce v. Poland*, 07.05.2021 година – 4907/18, ставови 243-251; СПЕУ, *European Commission v. Poland*, 24.06.2019 година – С 619/18, ставови 74, 75; СПЕУ, *A.K. v. Krajowa Rada Sadownicta*, 19.11.2019 година, - С 585/18, С-624/18, С-625/18, ставови 123, 133- 134; *VQ v. Land Hessen*, 09.07.2020 година – С2727/19, став 54; *Repubblika Il-Prim Ministru v. WY*, 20.04.2021 година – С-896/19 , ставови 53, 57: не смее да има назадување во заштитата на независноста на судството: ставови 61-64.

³³ Мислење бр. 1 (2001) на КЕСЕС, ставови 17-45.

³⁴ Мислење бр. 1 (2001) на КЕСЕС; КЕСЕС „Magna Carta of Judges“ (2010), став 5.

³⁵ Мислење бр. 10 (2007) на КЕСЕС, ставови 48-51, Венецијанска комисија, Извештај за независноста на судскиот систем, CDL-AD(2010)004, став 32.

³⁶ ЕМСС 2019 Истражување за независноста на судиите, стр. 33-34.

³⁷ Види Мислење бр. 17 (2014) на КЕСЕС.

³⁸ ЕСЧП, *Xhoxhaj v. Albania* бр. 15227/19; ВК Мислење бр. 868/2016 од 12 декември 2016 година, Албанија, „Amicus curiae brief for the constitutional court in the law on transitional re-evaluation of judges and prosecutors (vetting law)“; во Мислење бр. 21 (2018) на КЕСЕС, став 28, се користи терминот „пустаација“.

област со цел соодветно да се заштити независноста на судството и да се обезбеди квалитетот на работата на судиите во иднина³⁹.

25. Во Мислењето бр. 10 (2007) на КЕС и Магна картата на судии се препорачува Судските совети да имаат широки надлежности за сите прашања што се однесуваат на нивниот статус, како и на организацијата, функционирањето и имиџот на судските институции⁴⁰. Колку поголеми се одговорностите и овластувањата доделени на Советот, толку е поважно неговата независност да ја почитуваат другите гранки на државната власт, тој да има доволно ресурси и да одговара за своите активности и одлуки⁴¹. Иако моќниот Совет може да го штити судството и поединечните судии, многу од одговорностите го прават ранлив на политизација во или надвор од судството. Доколку Советот има надлежности за прашања од областа на судската администрација, тој исто така треба да се залага за зголемување на ефикасноста на судството. Доколку надлежностите или задачите во врска со судството не се на одговорност на Судскиот совет, тие треба да бидат извршувани од судството или независно тело.
26. КЕС го реafirмира своето мислење дека пред расправа во парламентот или вршење на законодавни дејствија, Судскиот совет треба да биде консултиран во врска со сите политики, вклучувајќи ги и предложените и нацрт-закопи коишто би можеле да влијаат врз судството (на пример, врз независноста на судството) или коишто би можеле да ја намалат гаранцијата дадена на граѓаните за пристап до правдата⁴².

2. Состав на Судскиот совет

27. Во Мислењето бр. 10 (2007) веќе се дадени опширни препораки за составот на Судскиот совет и за надлежностите и изборот на неговите членови и претседател⁴³. Ова Мислење има за цел да ги потврди овие принципи. Членовите на Советот мора да бидат избрани на начин на којшто ќе се поддржи независното и ефективно функционирање на Советот и на судството и ќе се избегнува каква било перцепција за политичко влијание, личен интерес или фаворизирање⁴⁴.
28. КЕС е свесен дека во некои земји членки, Судските совети вклучуваат членови по службена должност. Членството по службена должност не е прифатливо, освен во многу мал број случаи, како што е на пример претседателот на Врховниот суд, но не треба да вклучува членови или претставници на законодавната или извршната власт⁴⁵. Членот по службена должност кој не е судија не треба да учествува во дисциплинските одлуки.
29. КЕС препорачува Судските совети да бидат составени од мнозинство судии избрани од нивните колеги. Во зависност од функциите на Советот, може да се додадат и други членови. КЕС препорачува Советот да има и несудски членови, по можност вклучувајќи и лаици кои не се правни професионалци⁴⁶. Иако судиите секогаш треба да бидат мнозинство, несудските членови по можност со право на глас обезбедуваат разновидна застапеност на општеството, притоа намалувајќи го ризикот од корпоративизам⁴⁷. Учеството на лаици може да го зголеми

³⁹ Мислење бр. 14 (2011) на КЕС, став 36.

⁴⁰ КЕС „Magna Carta of Judges“ (2010), став 13.

⁴¹ КЕС „Magna Carta of Judges“ (2010), став 13.

⁴² Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, став 87.

⁴³ Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, ставови 15-36.

⁴⁴ Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, ставови 15, 16; види, исто така, за важноста на независните тела коишто ги избираат судиите: СПЕУ, *A.K. v. Krajowa Rada Sadownicta*, 19.11.2019 година, - С 585/18, С-624/18, С-625/18, ставови 137-138. С-619/18.

⁴⁵ Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, ставови 23, 26.

⁴⁶ Види КЕС бр. 10 (2007), став 22.

⁴⁷ Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, став 32.

легитимитетот и да помогне во борбата против перцепцијата за судството како „нешто од интерес само за адвокатите“. КЕСС зазема поизразен став во овој поглед отколку во Мислењето бр. 10 (2007).

3. Избор на членови и претседател на Судскиот совет

30. КЕСС сака силно да реafirмира дека мнозинството членови треба да бидат судии избрани од нивните колеги, со што ќе се гарантира најширока можна застапеност на судовите и судските инстанци⁴⁸, како и различноста на родовите⁴⁹ и регионите. Избраните судии треба да бидат способни да учествуваат во активностите на Советот на начин што е компатибилен со нивниот обем на работа. Доколку Советот вклучува и несудски членови, тие треба да можат да посветат доволно време за учество во активностите на Советот.
31. Мора да се избегнува изборот на членови на судството од страна на парламентот или изборот од страна на извршната власт⁵⁰. Сепак, изборот на несудски членови од страна на парламентот може да биде прифатлив. Како алтернатива, постои можност за избор или номинација од страна на институции како што се адвокатските комори или номинација од страна на невладини организации.
32. Без оглед на начинот на којшто се избираат и назначуваат членовите⁵¹, тоа не треба да се прави од политички причини. Меѓутоа, условот кандидатот да нема „политички определби“ може да биде премногу нејасен, па затоа е подобро да се однесува на партиско членство или на официјални функции во владата и законодавниот дом или други конкретни примери⁵². Членовите на Судскиот совет не треба да бидат под туѓи овластувања или влијание.
33. Кога членовите се избираат од страна на парламентот, треба да се бара квалификувано мнозинство за да се вклучи опозицијата и да се поттикне меѓупартиска соработка⁵³. КЕСС разбира дека барањето да се постигне такво мнозинство може да доведе до блокада. Затоа, КЕСС препорачува да се воспостават механизми за надминување на ваквите блокади⁵⁴. Ваквите механизми треба да избегнуваат намалување на потребното мнозинство бидејќи тоа може да го намали поттикот мнозинството да постигне компромис. Наместо тоа, ваквиот механизам мора да обезбеди независен избор и може да ја вклучи опозицијата или да повика други институции да ги изберат членовите од списокот на кандидати од

⁴⁸ Мислење бр. 10 (2007) на КЕСС, ставови 18, 25, 26, 27, 30.

⁴⁹ „Report of the UN Special Rapporteur on the independence of judges and lawyers“, Diego García-Sayán (2 мај 2018) година, став 110 – достапно на https://digitallibrary.un.org/record/1637422/files/A_HRC_38_38-EN.pdf.

⁵⁰ Мислење бр. 10 (2007) на КЕСС, став 31

⁵¹ Види: „Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General of Human Rights and the Rule of Law on the draft law on amending and supplementing the constitution with respect to the superior council of Magistracy“, 20 март 2020 година (CDL-AD(2020)001 ставови 57-60.

⁵² Мислење бр. 10 (2007) на КЕСС, став 23, Види „Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General of Human Rights and the Rule of Law on the draft law on amending and supplementing the constitution with respect to the superior council of Magistracy“, 20 март 2020 година (CDL-AD(2020)001 став 54; за критериумите за неподобност, види: „Urgent Opinion on the revised draft amendments to the law of the state prosecution service“, 10 мај 2021 година, Црна Гора (CDL-PI(2021)008, ставови 28-31.

⁵³ „Urgent Opinion on the revised draft amendments to the law of the state prosecution service“, 10 мај 2021 година, Црна Гора (CDL-PI(2021)008, став 40.

⁵⁴ Види „Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General of Human Rights and the Rule of Law on the draft law on amending and supplementing the constitution with respect to the superior council of Magistracy“, 20 март 2020 година (CDL-AD(2020)001 ставови 51, 68.; исто така, види Венецијанска комисија, „Compilation Venice Commission’s Opinions, Reports and Studies on Constitutional Justice“ (CDL-PI(2020)004 стр. 20-22.

потесниот круг. Иако вниманието на КЕС сè уште не е насочено кон ваквиот модел, судиите може да бидат вклучени во изборот на кандидати со цел надминување на блокадата.

34. Процесот на избор, вклучувајќи ги и можните кампањи на кандидатите, треба да биде транспарентен и да обезбеди проверка на квалификациите на кандидатите, особено нивната транспарентност и интегритет⁵⁵. Слободните работни места треба да се огласуваат јавно и да се гарантираат еднакви можности за поддршка на разновидна група независни кандидати. Членовите на Советот треба да имаат пристап до сите информации релевантни за извршувањето на нивните функции.
35. КЕС сака да реafirмира дека Претседателот на Судскиот совет мора да биде непристрасно лице кое не е блиско со политичките партии. Затоа, во парламентарните системи каде што Претседателот/Шефот на државата има само формални овластувања, нема приговори против тоа Шефот на државата да биде назначен за претседател на Судскиот совет, додека во другите системи претседателот треба да го избира самиот Совет и да биде судија⁵⁶.

4. Обезбедување на мандатот на членовите на Судскиот совет

36. Членовите треба да се избираат на определено време и мора да уживаат соодветна заштита поради нивната непристрасност и независност⁵⁷. Членовите мора да бидат заштитени од внатрешни и надворешни притисоци. Меѓутоа, освен во случаи на смрт, пензионирање или отпуштање, на пример како резултат на дисциплинска мерка, мандатот на членот треба да заврши само со законски избор на неговиот наследник за да се осигури дека Советот е способен да ги извршува своите должности на законски начин, дури и ако назначувањето на нови членови е неуспешно како резултат на блокада во парламентот⁵⁸. КЕС го насочува вниманието кон можното влијание на реизборот врз независноста на членовите на Судскиот совет. Во принцип, треба да се избегнува реизбор на членови со полно работно време во корист на подолги фиксни мандати⁵⁹ за да се обезбеди независноста на членовите. Во овој поглед, ова Мислење го квалификува ставот заземен во Мислењето бр. 10 (2007)⁶⁰. Континуитетот и ефикасноста може да се подобрат доколку сите мандати не истечат во исто време.
37. КЕС сака да ја реafirмира важноста на безбедноста на мандатот на сите членови на Советот⁶¹ како клучен предуслов за независноста на Советот. Судиите

⁵⁵ Види Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, став 21.

⁵⁶ Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, став 33.

⁵⁷ Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, став 36.

⁵⁸ Види „Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General of Human Rights and the Rule of Law on the draft law on draft amendments to the law on the judiciary and the status of judges and certain laws on the activities of the Supreme Court and judicial authorities (draft law 3711) Ukraine“, 9 октомври 2020 година (CDL-AD(2020)022, став 49.

⁵⁹ Според одговорите на прашалникот на земјите членки, најдолг мандат на членовите на Советот е шест години, што е случај во Словенија, Романија, Северна Македонија, Холандија и Унгарија.

⁶⁰ Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, став 34.

⁶¹ Мислење бр. 10 (2007) на КЕС, препорака Е I; исто така, види „Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General of Human Rights and the Rule of Law on the draft law on amending and supplementing the constitution with respect to the superior council of Magistracy“, 20 март 2020 година, Молдавија (CDL-AD(2020)001 ставови 55-56; „Opinion of the Venice Commission in the draft amendments to the law on the state prosecution service and the draft law on the prosecutor’s office for organised crimes and corruption“, 22 март 2021 година, Црна Гора (CDL-AD(2021)012 ставови 45-48; „Urgent Opinion on the revised draft amendments to the law of the state prosecution service“, 10 мај 2021 година, Црна Гора (CDL-PI(2021)008, ставови 46-49. Според мислењето на ВК, дозволени се само такви примени коишто значително го деполитизираат Советот.

назначени во Судскиот совет треба да бидат заштитени со истите гаранции како и судиите кои вршат судски функции, вклучувајќи ги условите за функцијата и мандатот, како и правото на правично судење во случај на дисциплинска постапка, суспензија и смена⁶². Несудските членови треба да имаат еквивалентна заштита. Судиите и несудските членови треба да ги уживаат истите имунитети, како што е наведено во Мислењето бр. 3 (2002)⁶³.

38. Членовите можат да бидат отстранети од функцијата само врз основа на докажано сериозно недолично однесување во постапка во којашто се гарантирани нивните права на правично судење. Членовите можат да престанат да бидат членови во случај на неспособност или губење на статусот врз основа на којшто се избрани или назначени во Советот. Доколку за оваа одлука е одговорен самиот Совет или посебно тело во него, на разрешениот член мора да му се обезбеди право на жалба. КЕСЕС ја нагласува важноста да не се злоупотребуваат постапките коишто директно или индиректно можат да доведат до разрешување од функцијата за политички цели, туку да се почитуваат правата на правично судење⁶⁴. Во овој поглед, ова Мислење го надополнува Мислењето бр. 10 (2007).

5. Ресурси на Судскиот совет

39. Многу земји членки известуваат за недостаток на персонал и финансиски ресурси во своите Судски совети. Затоа, КЕСЕС сака да ја потврди одговорноста на земјите членки да обезбедат соодветни ресурси за судството, вклучувајќи посебни финансиски средства за Судските совети⁶⁵.

III. Судските совети во општеството

1. Односи со другите гранки на државната власт

40. Пратениците и членовите на извршната власт мора, секако, да го почитуваат законот во односот со Судскиот совет и да не ја нарушуваат неговата улога и функционирање со кршење или заобиколување на законските правила. Понатаму, односите со Советот мора да се засноваат на култура на почитување на владеењето на правото и на улогата на Судскиот совет во соодветната земја членка.
41. Судските совети треба активно да бидат вклучени во дијалогот со другите гранки на државната власт, особено кога придонесуваат за законодавните проекти. Таквиот дијалог мора да се води во атмосфера на меѓусебно почитување.

2. Односи со здруженијата на судии и граѓанското општество

42. Земјите членки известуваат дека Советите соработуваат со јавноста преку специјални веб-страници и извештаи. Некои земји членки дури известуваат дека некои од нивните пленарни состаноци се пренесуваат онлајн. КЕСЕС ги поздравува ваквите напори за поголема транспарентност и отчетност. Сепак, прифаќа дека во многу случаи, особено вклучувајќи интервјуа и дискусии за кариерите на судиите, постои легитимен интерес дискусијата да биде доверлива.

⁶² Види Diego García-Sayán, „The United Nations Special Rapporteur on the Independence of Judges and Law“, „Intervention the Case of *Grzęda v. Poland*“, Апликација бр. 43572/18, ставови 45-53.

⁶³ Мислење бр. 3 (2002) на КЕСЕС, ставови 51-77.

⁶⁴ Мислење бр. 3 (2002) на КЕСЕС, ставови 58-74; СПЕУ C-83/19 и други 18.05.2021 година, ставови 196-199, 236

⁶⁵ Мислење бр. 10 (2007) на КЕСЕС, ставови 73-75; Мислење бр. 18 (2015) на КЕСЕС, став 51; ЕМСС Извештај 2015/2016 „Funding of the Judiciary“.

43. КСЕС препорачува Советите да се вклучат во дијалог со здруженијата на судии⁶⁶, како и со граѓанското општество, вклучувајќи ги адвокатските комори и невладините организации. Овој дијалог овозможува и повисоко ниво на отчетност. Судските совети треба да бидат отворени за предлози и критики надвор од самиот Совет и да учествуваат во активности отворени за јавноста, вклучувајќи, на пример, анкети за мерење на задоволството на корисниците на судовите и постапки за поднесување жалби. Меѓутоа, Советот мора секогаш да биде свесен за својата специфична независна улога и затоа мора да биде внимателен и да избегнува лобирање.
44. Од клучно значење е јавноста да биде запознаена со одговорностите и важноста на независното судство⁶⁷. Во некои правни системи, судските постапки веќе се пренесуваат онлајн, така што рочиштата може да се следат од далечина, а опширните информации се објавуваат на интернет. Покрај тоа, поединечните судови можат да соработуваат со јавноста на локално ниво. Сепак, Судскиот совет треба да има посебна улога во објаснувањето на судскиот систем и неговата сопствена улога во него.

3. Односи со медиумите

45. Земјите членки известуваат дека комуницираат со медиумите преку прес-канцеларии, соопштенија за печатот и прес-конференции⁶⁸. За многу Судски совети во земјите членки, објавувањето извештаи и мислења и обраќањето до медиумите се важни алатки за соработка со другите гранки на државната власт. Соработката со јавноста преку медиумите може да биде одличен инструмент за отчетност и транспарентност.
46. Важен дел од секоја комуникација со медиумите, јавноста и другите гранки на државната власт мора да биде образложението дека Советот и поединечните судови мора независно да одлучуваат за случаите. Советот мора одлучно да се спротивстави на секој обид за напад или притисок врз поединечни судии или врз судството како целина. Со цел да се поттикне соодветен однос меѓу судството и медиумите, Судскиот совет треба или да служи како посредник меѓу судството и медиумите или да обезбеди воспоставување други ефективни процеси за извршување на таа улога.

4. Односи со телата за борба против корупцијата

47. Борбата против корупцијата е клучна задача бидејќи корупцијата ја поткопува довербата на јавноста, а со тоа и легитимитетот на судството како целина⁶⁹. Од друга страна, ефективната борба против корупцијата и почитувањето на независноста на судството и на владеењето на правото мора да одат рака под рака. Не може да постои ефективна борба против корупцијата без независно судство и почитување на владеењето на правото⁷⁰. Дури и во услови кога е формирана посебна институција за борба против корупцијата, како и кога борбата против корупцијата останува одговорност на Судскиот совет, Советот и неговите членови мора да бидат целосно посветени на преземање и поддршка на сите соодветни чекори во борбата против корупцијата во рамките на судството и Советот. Судскиот совет, исто така, мора да обезбеди борбата против корупцијата и дисциплинските постапки да не се користат за напад врз поединечни судии од политички причини⁷¹.

⁶⁶ Види Мислење бр. 23 (2020) на КСЕС, ставови 25, 29-32 препорака 6.

⁶⁷ Види Мислење бр. 7 (2005) на КСЕС, ставови 33-54; бр. 10 (2007), ставови 80-86.

⁶⁸ Види го одговорот на прашалникот испратен при подготовката на ова мислење и Мислење бр. 10 (2007) на КСЕС, став 95.

⁶⁹ Види Мислење бр. 21 (2018) на КСЕС.

⁷⁰ Види го говорот на Претседателот на Венецијанската комисија, Gianni Buquicchio на состанокот „Democracy in Action: Zero Corruption Conference“, 07-08.06.2021 година.

⁷¹ Види за опасностите од таканаречениот ефект на застрашување („chilling effect“) СПЕУ C-83/19 и други 18.05.2021 година, став 236.

IV. Заклучоци и препораки

1. Во многу земји членки, Судските совети се одговорни за одбрана на независноста на судството. Како резултат на политичките случувања се јавува потреба за реafirмирање на принципите и препораките изразени во Мислењето бр. 10 (2007) за Судските совети и – каде што е потребно – нивно надополнување (ставови 2, 7, 8).
2. Уставите и меѓународните стандарди коишто се залагаат за воведување и соодветно регулирање на Судските совети не се доволни за да се изгради независно судство. Судството и другите гранки на државната власт, медиумите и граѓанското општество мора да работат заедно со долгорочни напори за зголемување на професионалноста, транспарентноста и етиката во судството со цел правилата на хартија да се претворат во култура на почитување на независноста на судството и на владеењето на правото (став 3).
3. Судскиот совет треба да има на располагање ефективни правни лекови за да ја заштити својата автономија и да ја доведе во прашање законитоста на јавните акти што го засегаат него или судството. Ова го вклучува и статусот на Судскиот совет пред националните и меѓународните судови (став 11).
4. Легитимитетот на Судските совети се заснова на нивната правна основа, но таа мора да биде надополнета со довербата на јавноста стекната преку транспарентност, отчетност и квалитетна работа во интерес на општеството (ставови 10, 12-14).
5. Колку поголеми се одговорностите и овластувањата доделени на Советот, толку е поважно неговата независност да ја почитуваат другите гранки на државната власт, тој да има доволно ресурси и да одговара за своите активности и одлуки (ставови 25, 47).
6. Сите членови на Судскиот совет мора да ги исполнуваат највисоките етички и професионални стандарди и мора да одговараат за своите постапки преку соодветни средства (ставови 16, 17).
7. Секој Судски совет мора да работи на транспарентен начин, да ги образложува своите одлуки и постапки и на тој начин да биде отчетен. Во соодветни случаи, мора да постои можност да се оспорат одлуките на Советот на суд (ставови 12, 15, 18).
8. КЕСЕ прифаќа дека не постои единствен модел за Судски совет. Сепак, секој Совет треба да има соодветни надлежности да ја брани независноста на судството и на поединечните судии, така што судиите се слободни да одлучуваат за случаите без непотребно влијание од надвор, но и внатре во самото судство (став 19).
9. Одлуките во врска со кариерата на судиите не смеат да се носат од лојалност кон политичарите или другите судии, туку во транспарентни постапки со користење на објективни критериуми колку што е можно повеќе. Ваквите одлуки мора да бидат образложени и засновани само на заслуги. Судиите кои сметаат дека нивните права се занемарени мора да имаат право на судска заштита (ставови 20- 21).
10. Членовите на Советот мора да бидат избрани во транспарентна постапка со којашто ќе се поддржи независното и ефективно функционирање на Советот и на судството и ќе се избегнува каква било перцепција за политичко влијание, личен интерес или фаворизирање (ставови 27, 29, 31, 34).
11. Членството по службена должност не е прифатливо, освен во многу мал број случаи и не треба да вклучува членови или претставници на законодавната или извршната власт (став 28).

12. Претседателот на Судскиот совет мора да биде непристрасно лице. Во парламентарните системи каде што Претседателот/Шефот на државата има само формални овластувања, нема приговори против тоа Шефот на државата да биде назначен за претседател на Судскиот совет, додека во другите системи претседателот треба да го избира самиот Совет и да биде судија (став 35).
13. Ако воопшто се врши проверка („vetting“) во една земја членка, таа мора да биде преземена од независна институција. Судските совети треба да играат важна улога во заштитата на судската независност. Проверката на самиот Совет е последно средство; а таму каде што се применува, тоа треба да го направи независно тело (ставови 22-23).
14. Мнозинството членови треба да бидат судии избрани од нивните колеги, со што ќе се гарантира најширока можна застапеност на судовите и судските инстанции, како и различноста на родовите и регионите (ставови 29, 30).
15. КСЕС препорачува Советот да има и несудски членови, вклучувајќи и лаици за да се обезбеди разновидна застапеност на општеството, притоа намалувајќи го ризикот од корпоративизам (став 29).
16. Мора да се избегнува изборот на членови на судството од страна на парламентот или изборот од страна на извршната власт. Кога членовите се избираат од страна на парламентот, треба да се бара квалификувано мнозинство. Потребно е да се воспостават соодветни механизми за надминување на можните блокади (ставови 31, 33).
17. Членовите треба да се избираат на определено време и мора да уживаат соодветна заштита од внатрешни и надворешни притисоци поради нивната непристрасност и независност. Во принцип, мандатот на членот треба да заврши само со законски избор на неговиот наследник (став 36).
18. КСЕС сака да ја реafirмира важноста на безбедноста на мандатот на сите членови на Советот како клучен предуслов за независноста на Советот. Членовите можат да бидат отстранети од функцијата само врз основа на докажано сериозно недолично однесување во постапка во којашто се гарантирани нивните права на правично судење (ставови 36-38).
19. КСЕС сака да ја истакне одговорноста на земјите членки да обезбедат соодветен персонал и финансиски средства за Судските совети (став 39).
20. Односите меѓу Советот и другите гранки на државната власт мора да се засноваат на култура на почитување на владеењето на правото и на разбирање на нивните соодветни улоги во една демократска држава (ставови 40-41).
21. Судските совети треба активно да бидат вклучени во отворен дијалог со почит со другите гранки на државната власт, здруженијата на судии и граѓанското општество, вклучувајќи ги адвокатските комори, невладините организации и медиумите (ставови 40-44).
22. Советот мора одлучно да се спротивстави на секој обид за напад или притисок врз поединечни судии или врз судството како целина (ставови 45-46).
23. Советот и неговите членови мора да бидат целосно посветени на преземање и поддршка на сите соодветни чекори во борбата против корупцијата во рамките на судството и Советот на начин на којшто се почитува владеењето на правото (став 47).